

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich
dr Jerzy ŚWIĄTKIEWICZ

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 16.10. 2002 r.

35692

RPO-413442-III/02/JJ

Pani
Wanda Pretkiel
Członek Zarządu
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Szanowna Pani,

Bardzo dziękuję za nadesłane przy piśmie z dnia 26 sierpnia br. wyjaśnienia w sprawie weryfikacji emerytur przyznawanych na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki (Dz.U. Nr 28, poz. 149 ze zm.). Niestety odpowiedź nie wyjaśnia moich wątpliwości, podniesionych w piśmie z dnia 8 sierpnia br. (znak jw.).

Wątpliwości Rzecznika Praw Obywatelskich przedstawione w piśmie z dnia 8.08.2002 r. dotyczyły podstawy prawnej wznowienia postępowania przez organy rentowe w sprawach emerytur z tytułu opieki nad dziećmi wymagającymi stałej opieki.

Organy rentowe w decyzjach wznowiających postępowanie w tych sprawach powołują się na art. 145 § 1 pkt 5 Kpa, mimo że sprawę wznowienia postępowania przed organami rentowymi w sprawach o prawo do świadczeń emerytalno-rentowych i ich wysokości regulują przepisy art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.).

Przepis art. 114 ust. 1 uzależnia ponowne ustalenie przez organ rentowy prawa do świadczeń emerytalno-rentowych po uprawomocnieniu się decyzji, od przedłożenia nowych dowodów lub ujawnienia okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń.

Jak wynika z uzasadnienia decyzji podstawą wznowienia postępowania przez organy rentowe nie były nowe dowody istniejące przed wydaniem decyzji przyznających prawo do tych emerytur, lecz wątpliwości związane z zaświadczeniem o stanie zdrowia dziecka. Odmienna obecnie ocena przez organ rentowy dowodu, który istniał w dniu wydania decyzji przyznającej prawo do emerytury i był znany organowi rentowemu wydającemu decyzję, nie może stanowić podstawy wznowienia postępowania przez organ rentowy.

Jednocześnie chciałbym poinformować, że Rzecznikowi Praw Obywatelskich przekazano do wiadomości rozstrzygnięcie sądowe w jednej z toczących się takich spraw. Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu, działając na podstawie art. 467 § 4 Kpc, zwrócił organowi rentowemu akta sprawy celem skierowania dziecka na badanie przez lekarza orzecznika. Badanie ma wyjaśnić, czy ze względu na stan zdrowia spowodowany jednym ze stanów chorobowych, wymienionych w § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 r., dziecko wymagało (w dacie wydania decyzji przez organ rentowy) stałej opieki oraz pielęgnacji lub pomocy w czynnościach samoobsługowych.

Działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) uprzejmie proszę o przedstawienie dodatkowego stanowiska w tej sprawie.

Z poważaniem

/-/